

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย
มหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Factors Affecting the Success of the Implementation of the
Rajabhat University Policy : A case Study of Rajabhat
University in North-East of Thailand

วัชรินทร์ สุทธิชัย¹, ไชยา ยิมวิลัย² และวรเดช จันทรศร³
Watcharin Sutthisai¹, Chaiya yimvilai² and Varadaj Chadarasorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) ข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 30 คน ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 308 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย สำหรับระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน โดยวิธี Stepwise ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ข้อมูลเชิง

¹ ปร.ด. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

² Ph.D. (Public Administration) Golden State University ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท

³ Ph.D. (Public Administration) New York University อธิการบดีมหาวิทยาลัยชินวัตร

คุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการพรรณนา และอธิบายผล ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก 2 ปัจจัย คือ ด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านการติดตามการดำเนินงาน ปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุมที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจ และด้านสภาพทางสังคม การนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติระดับความสำเร็จอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 4 ด้าน คือ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ด้านการสอน และด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสายวิชาการและสายผู้สอน คือ ปัจจัยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และปัจจัยสมรรถนะขององค์การ ส่วนสายสนับสนุนหรือสายปฏิบัติ คือ ปัจจัยสมรรถนะขององค์การ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยการติดตามการดำเนินงาน และปัจจัยเทคโนโลยี

3) ข้อเสนอแนะ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามผล รายงานผล และทบทวนอยู่เป็นประจำ นโยบายต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมที่สำคัญผู้บริหารสูงสุดต้องเข้าใจและสนับสนุนนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม ต้องตอบโจทย์ปัญหาของประเทศให้ได้ และจัดทำนโยบายที่เป็นรูปธรรมชัดเจน มีเป้าหมายชัดเจนสู่ทุกระดับ ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายที่เป็นโครงการที่สามารถหาแหล่งทุนสนับสนุนจากรัฐได้ นโยบายแนวทางที่มีประโยชน์ ต้องมีงบประมาณดูแล ควบคุมอย่างต่อเนื่อง วางแผน พัฒนาอย่างต่อเนื่องเต็มรูปแบบ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ เข้าถึงความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ฯลฯ วิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ มีกรอบการดำเนินงานชัดเจน และมีมาตรการสำหรับกำกับควบคุมการทำงาน บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ, การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ABSTRACT

The aims of the research were to study 1) the success level of the policy implementation of Rajabhat Universities in the North-eastern of Thailand, 2) the factors affecting the success level of the policy implementation of Rajabhat Universities in the Northeastern of Thailand, and 3) the recommendation to improve and develop the policy implementation. There were 30 samples for the qualitative research collected by using the interview instrument and 308 samples for the quantitative research gathered by using the questionnaire. The statistics applied were descriptive statistic which were percentage, frequency, mean, and standard deviation. The analysis statistics were Pearson's Coefficient and Step Multi Regression of Stepwise with the statistic significant at .05 level. For the qualitative research, the descriptive analysis method was used to explain the result.

The results of the research were

1) The two high level internal factors affecting the success level of the policy implementation were; the distinctness of the objectives of the policy and the following of the performance. There were three external uncontrollable factors; the technology, the economic fluctuation, and the social situation. Four aspects of the policy implementation of Rajabhat Universities in the Northeast rated at high success level were the support of arts and culture, the teacher production and teacher status promotion, the teaching, and social academic service.

2) The factors affecting success of the policy implementation of Rajabhat Universities in the Northeast for academic and teachers were the performance of work cooperation and the potential of the

organization. As the performance line, they were the potential of the organization, the leadership, the support from private and related organizations, the work performance tracking, and the technology factors.

3) The Suggestions were: Rajabhat Universities must be co-operated in thinking, planning, performing, work tracking, reporting and reviewing. The policy must be formed by cooperation, and the executives must support the policy and answer the question of the country. The policy must be clear on objectives at every level, and the policy must be supported by the state fund. Moreover, the policy must be controlled continuously, and the planning must be completed. The knowledge and the progress of the personnel must be developed, etc. The vision, philosophy, mission and performance framework must be clear; and the work control criteria must be set up including the selection of the right man for the right job and the work integrating with other organizations and network.

Keywords: Rajabhat University, Policy Implementation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยได้พัฒนาเพื่อสนองความจำเป็นและสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ โดยขยายตัวและปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว (จรัส สุวรรณมาลา, 2545 : 3) สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่มีภารกิจต่อสังคม นานัปการ ตั้งแต่ผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างองค์ความรู้ เป็นแกน ผดุงสังคม เศรษฐกิจ และชาติรัฐโดยรวม และเมื่อพิจารณามหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้มีการพัฒนาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา (นิตยา พรหมวนิช, 2547 : 1)

การพัฒนาคณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏเริ่มจากปี พ.ศ. 2535 วิทยาลัยครูทุกแห่งได้รับพระราชทานนามว่า “สถาบันราชภัฏ” วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 และได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนระบบและโครงสร้างที่สามารถจัดการศึกษาระบบวงจร แต่ได้เกิดปัญหากระแสการยอมรับของสังคมคุณภาพอย่างเด่นชัด จนเกิดเป็นรูปลักษณะ และข้อจำกัดในการพัฒนา ทำให้เริ่มมีการกล่าวถึงสถานะของสถาบันราชภัฏที่แท้จริงว่าควรเป็นอย่างไร และจะพัฒนาคณะการไปในลักษณะอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องช่วยพัฒนาสังคมในชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะความอิสระในเชิงบริหารและวิชาการ (ทองใบ สุตชาลี, 2536 : 1-2)

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ทำให้สถาบันราชภัฏ 41 แห่งเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตั้งแต่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู ตามภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 จำนวน 8 ข้อ เช่น การแสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรัก และผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547: 2-3) การนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญทางการบริหารที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจะต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ โดยมีปัจจัยต่างๆ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

เหนือการควบคุมที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจและแรงจูงใจในการศึกษาว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ มีชุดตัวแปรใดบ้างที่สามารถอธิบายความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ และเสนอแนะการพัฒนาการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. **ด้านตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม** ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรอิสระประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยปัจจัยด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านสมรรถนะขององค์กร ด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และด้านการติดตามการดำเนินงาน และปัจจัยภายนอกนอกเหนือการควบคุมที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจ ด้านสภาพ

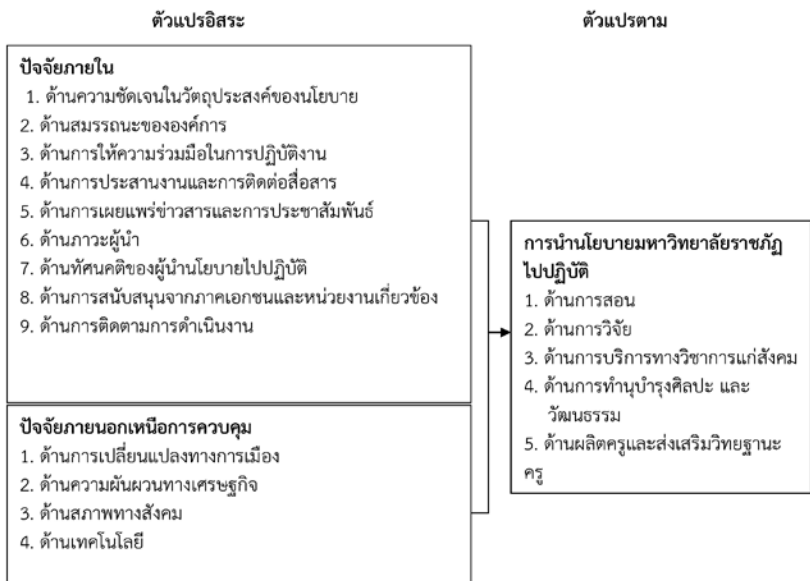
ทางสังคม และด้านเทคโนโลยี ส่วนตัวแปรตามนั้น ประกอบด้วย การนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติด้านการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

2. **ด้านพื้นที่** ผู้วิจัยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

3. **ด้านระยะเวลาในการวิจัย** ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในปี พ.ศ. 2553 -2555

4. **ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ผู้วิจัยศึกษาจาก 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 30 คน 2) บุคลากรสายวิชาการหรือผู้สอน จำนวน 141 คน และ 3) บุคลากรสายปฏิบัติงานหรือสายสนับสนุนจำนวน 167 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก 2 ปัจจัย คือ ด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านการติดตามการดำเนินงาน ปัจจัยที่อยู่ในระดับปานกลาง 7 ปัจจัย คือ ด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านการเผยแพร่ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร และด้านสมรรถนะขององค์กร ส่วนปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านความผันผวนทางเศรษฐกิจ และด้านสภาพทางสังคม ปัจจัยที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สำหรับการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 4 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน ศิลปะและวัฒนธรรม ด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู ด้านการสอน และด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการวิจัย

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สายวิชาการหรือผู้สอน และสายปฏิบัติงานหรือสายสนับสนุน

2.1 บุคลากรสายวิชาการหรือผู้สอน พบว่า ด้านผู้สอนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านการวิจัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการติดตามการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีน้ำหนักสูงสุด

2.2 สายปฏิบัติงานหรือสายสนับสนุน พบว่า ด้านผู้สอนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยสมรรถนะขององค์กร ด้านการวิจัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านบริการทางวิชาการแก่สังคมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ปัจจัยเทคโนโลยีด้านผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการติดตามการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และมีน้ำหนักสูงสุด

3. ข้อเสนอแนะ พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายไว้ ควรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการของท้องถิ่นต่างๆ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและการประสานงานเป็นลักษณะตัวบุคคลยังไม่เป็นระบบ ยังขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น การทำความร่วมมือกับชุมชน บุคลากรควรให้ความร่วมมือในการสนับสนุนแผน ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อความร่วมมือ ผู้บริหารที่รับผิดชอบควรศึกษา อบรม บุคลากรให้เกิดการปฏิบัติงานให้ทันกับยุคสมัย ยุคสังคมข่าวสารตลอดเวลา มีแหล่งที่เข้าถึงได้หลายทาง เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ มีเอกสารแผ่นพับ จดหมายข่าว เว็บไซต์ ระบบการลงทะเบียน การสื่อสารกับอธิการบดีโดยตรงผ่านการออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์ เชิงรุกผ่านระบบเคเบิลทีวี และเสียงตามสายโดยนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ อนุสาร วารสาร แผ่นพับ ฯลฯ

ปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุม พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏน้อย เพราะความเป็นอิสระด้านการบริหารงานวิชาการ การดำเนินงาน ที่มุ่งหมายเพื่อความเป็นเลิศด้านต่างๆ แต่จะส่งผลกระทบต่องบประมาณที่ได้รับบ้าง ความผันผวนทางเศรษฐกิจมีผลต่อค่าครองชีพของผู้ปกครอง นักศึกษา ความยากจนขาดทุนเรียนต่อ นักศึกษาน้อยลงงบประมาณน้อยลงไม่สามารถเพิ่มอาจารย์ได้ตามนโยบาย นักศึกษาบางส่วนตัดสินใจเรียนมหาวิทยาลัยใกล้บ้านตนเอง ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง มีรายได้ไม่มั่นคงและเป็น

ไปตามภาวะเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ปกครองส่งลูกไปเรียนที่กรุงเทพฯ น้อยลง เนื่องจากมีผลกระทบต่องานรายได้ของตน จึงให้เรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏใกล้ๆ บ้านหรือจังหวัดนั้นๆ ทำให้เป็นโอกาสของมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นมีระดับเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับสภาพทางสังคมมีผลต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏในสังคมไทย เช่น ค่านิยมให้ลูกหลานเป็นครูสนใจเรียนสายครูจำนวนมากขึ้น ค่านิยมเรียนในเมืองมากกว่ามหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในชนบท พฤติกรรมของนักศึกษา คุณภาพชีวิต ความประพฤติของนักศึกษามีปัญหา มาก เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการบวกรวดติดตามสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในอย่างสะดวกรวดเร็วสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ส่วนด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มผู้สอนร้อยละ 60 เชื่อมั่นและปฏิบัติตามนโยบายโดยไม่ต่อต้าน และกลุ่มสนับสนุน ร้อยละ 100 โดยทำตามนโยบายในระดับปานกลางถึงระดับมาก เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีความรักในสถาบัน มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในนั้น ปัจจัยด้านสภรณ์ขององค์กรมีผลกับการวิจัยและการสอน โดยหน้าที่ต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ถือว่าเป็นภารกิจหลักและต้องสอดคล้องกับความสำคัญของปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเงินทุนและปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยด้านวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องจะทำให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (วรเดช จันทรศร, 2551 : 98-99) ส่วนการให้ความร่วมมือ

ในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะถ้าตัวผู้นำนโยบายไปปฏิบัติให้ความร่วมมือ และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้มอบหมายนโยบาย ระดับความร่วมมือสูง โอกาสที่นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติและประสบความสำเร็จก็มีอยู่สูง แต่ถ้าหาก สมาชิกในองค์กรไม่ร่วมมือกันปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้น (วรเดช จันทรศร, 2551 : 99-100) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ จันทรโชติ, (2549 : บทคัดย่อ) ภาวะผู้นำอีกปัจจัยหนึ่งที่แปรผันโดยตรงกับความสำเร็จด้านการวิจัย ความสามารถของผู้นำในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพโดยมีศิลปะในการจูงใจ เนื่องจากความเชื่อของบุคลากรที่เชื่อมั่นต่อองค์กร ความภาคภูมิใจในคำนิยม เกี่ยวกับความเป็นธรรม และความมีศักดิ์ศรีขององค์กร ส่งเสริมให้แสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนขององค์กรเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสมญา อินทรเกษตร (2550 : ก) และทองใบ สุตซารี (2536 : 2-3)

โดยปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดขึ้นจากกลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน (Sabatier, P. and Mazmanian, D., 1979 : 481-504) ซึ่งภาคเอกชน หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลสำคัญดังกล่าวอาจให้การสนับสนุนทางการเมือง เงินทุน งบประมาณ หากองค์กรมีระดับความสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ มาก ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จ ด้านการติดตามการดำเนินงาน มีการพัฒนาระบบ ข้อมูล พัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพ (Indicator) การจัดระดับ (Rating) หรือจัดอันดับ (Ranking) เพื่อเป็นกลไกกระตุ้นในการพัฒนาคุณภาพและเป็นข้อมูลในการเลือกบริการของผู้ประสงค์จะเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนผู้ใช้ผลผลิตของสถาบัน (Hogwood, Brian W. and Gunn, Lewis A, 1984 : 220-221) และปัจจัยภายนอกเหนือการควบคุม พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีผลน้อย เพราะมีความเป็นอิสระด้านการบริหารงานวิชาการ จะมีเพียงผลกระทบด้านงบประมาณ และนโยบายรัฐบาลที่ปรับเปลี่ยนไป ปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์สูงสุดเหนือการควบคุม คือ ด้านเทคโนโลยี ซึ่งจะต้องศึกษา และแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น การบำรุง รักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สร้างระบบและกระตุ้นการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (Systems making and Encourage) โดยจะต้องพยายามสร้างระบบการทำงาน เช่น จัดตั้งหน่วยงานภายใน โครงสร้างอำนาจและการตัดสินใจ ความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และช่องทางการให้ผู้สอนร่วมมือ การกระตุ้นให้ผู้สอนให้บริการทางวิชาการแก่ สังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เช่น มีโครงการพัฒนาครู บุคลากร การศึกษา ผู้นำศาสนาที่อยู่ในท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น เน้น ผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นการสร้างจิตทย์ วิจัยร่วมกับท้องถิ่น การร่วมกิจกรรมที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น งานดอกฝ้ายเมืองเลย งานบุญ งานกาชาด เป็นต้น

2. สร้างสมรรถนะองค์กร (Competency of organization) ที่ สอดคล้องกับความต้องการของการวิจัยและผลิตครูหรือส่งเสริมวิทยฐานะ โดยการเพิ่มศักยภาพทางทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ เครื่องมือทางการ บริหารนโยบาย โครงการ กิจกรรม และความพร้อมขององค์กรที่มีลักษณะ และคุณสมบัติความเป็นเลิศทางวิชาการ อาทิ หลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ภูมิปัญญาและเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น การออกแบบ การจัดโครงสร้างองค์การ ระบบเชื่อมหรือช่องทางบริหารทั้งระดับ Top-down และ Bottom-up ที่สอดคล้อง มีกลยุทธ์ที่เข้ากับพันธกิจและยุทธศาสตร์ของพระราชบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย

3. สร้างภาวะผู้นำและเพิ่มสมรรถนะให้กับองค์กร (Creating of leadership potential for the Organization) โดยการสร้างกระบวนการมีสวน

ร่วมของบุคลากร มีการอบรมให้เข้าใจและตระหนักในหน้าที่ ระบบการแก้ปัญหา การสร้างเป้าหมายร่วมกัน มีแนวคิดที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และพันธกิจของ มหาวิทยาลัย การเพิ่มอำนาจสร้างความเข้าใจบทบาทในการประสานงานระดับ หัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงาน ระบบการสร้างการยอมรับและความกล้าในการ ปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบแรงจูงใจในความสำเร็จของงาน

4. สร้างเครือข่ายและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย (Creating of network outside the university) สร้างระบบสนับสนุนจากศิษย์เก่าที่สร้าง ชื่อเสียงและความภูมิใจ การยอมรับจากศิษย์เก่า การมีเครือข่ายกับการเชื่อมโยง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น อาทิ ชุมชน หมู่บ้าน ท้องถิ่นในพื้นที่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

5. ระบบติดตามการดำเนินงานทั้งจากภายในและภายนอก (The inside and outside follow up system for efficiency increase) ควรจัดวาง ระบบและมีหน่วยงานภายในและภายนอก ได้แก่ จ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงาน ที่ยอมรับมาวางระบบการติดตามการดำเนินงานหรือวางระบบการทำงาน การจัด ตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ คณะกรรมการเฉพาะกิจที่มีการออกแบบ การจัดโครงสร้าง องค์กรที่สอดคล้องกับการติดตามภารกิจ พันธกิจและเป้าหมายมหาวิทยาลัย ราชภัฏ การมีแบบฟอร์ม คู่มือติดตามที่ทำความเข้าใจง่าย ชัดเจนและตัวชี้วัดที่ ชัดเจน

6. ระบบเทคโนโลยีที่ดี (Good technology systems) เป็นการจัดการ ระบบเทคโนโลยีและทรัพยากรสารสนเทศให้สามารถตอบสนอง เชื่อมโยง มี ประสิทธิภาพและคุณภาพให้กับองค์กร ได้แก่ ระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายงาน ภายในมหาวิทยาลัยกับคณะมหาวิทยาลัยกับหน่วยงาน หน่วยงานกับหน่วยงาน การให้บริการต่างๆ ต้องสั้น กระชับ ถูกต้องและรวดเร็ว ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ระบบออนไลน์ การเรียนการสอน การลงทะเบียน ระบุเกรด การติดต่อสื่อสาร และแผนงานต่างๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการนำพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติต่อไป
3. ควรมีการศึกษากิจการภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management) มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยราชภัฏอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ บุญนาค. (2536). การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2545). “วิกฤตการณ์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย” ใน วิกฤตอุดมศึกษาของไทยและทางออกของปัญหา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ทวีศักดิ์ จันทโรจตี. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษา กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ทองใบ สุดชาติ. (2536). การนำนโยบายของวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วารสารช่อพยอม

ปีที่ 23 พุทธศักราช 2555

- นิตยา พรหมวนิช. (2547). **การสังเคราะห์การรับบทบาทของสถาบันราชภัฏ.**
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 121 ตอนพิเศษ 23 ก.
- วรเดช จันทรศร. (2551). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: พรินทวามกราฟฟิค.
- สมญา อินทรเกษม. (2550). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคเหนือตอนล่างไปปฏิบัติ.**
 นครสวรรค์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครสวรรค์.
- Hogwood, Brian W. and Gunn, Lewis A. (1984). **Policy Analysis for the Real World.** Oxford: Oxford University Press.
- Kuhnert, Karl W. and Lewis, Phillip. (1987). "Transactional and Transformational Leadership : A Constructive/Developmental" **Academy of Management Review** 12(4). 648-657.
- Pressman, Jeffrey L. and Wildavsky, Aaron. (1979). **Implementation** (2nd ed.). Berkeley, California : University of California Press.
- Sabatier, Paul and Mazmanian, Daniel. (1979). **The Implementation of Regulatory Policy,** Davis, California: Institute of Governmental Affairs. 52.